

Europejskie Dni Dziedzictwa

województwo
podkarpackie

Informator
wrzesień 2017

Krajobraz
dziedzictwa
Dziedzictwo
krajobrazu

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA NA PODKARPACIU 2017

Organizatorzy

Edukacja i kultura
Program Kultura

Europejskie Dni
Dziedzictwa

COUNCIL
OF EUROPE
CONSEIL
DE L'EUROPE

Europejskie Dni Dziedzictwa

Wspólne działanie Rady Europy i Komisji Europejskiej

Ogólnopolski Koordynator EDD

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Podkarpacki Koordynator EDD

Muzeum Podkarpackie
w Krośnie

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie

PODKARPACKIE
przestrzeń otwarta

Patronat honorowy

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Marszałek
Władysław Ortyl

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Patronat medialny

MÓWIA WIEKI

RADIO
OPOLE
Radio Opole

Radio
Poznań

Polskie Radio
RZESZÓW

Roznaja Swiat
MIESIĘCZNIK

pap

POLSKA AGENCJA PRASOWA

KROSNO CITY.PL
Krośnieński Portal Informacyjny

TVP3
POZNAŃ

TVP3
RZESZÓW

TVP
KULTURA

Informator

Opracowanie: Mateusz Pastuszek, Katarzyna Krępulec-Nowak

Opracowanie graficzne, skład, łamanie: Julia Komornicka

Korekta: Katarzyna Krępulec-Nowak, Mateusz Pastuszek

Fotografie: archiwa Organizatorów

ISBN 978-83-943173-4-8

Publikacja Finansowana ze środków Narodowego Instytutu Dziedzictwa
Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach

Szanowni Państwo,

przed nami 25. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”.

Podczas wrześniowego święta zabytków zwrócimy szczególną uwagę na piękno i malowniczość polskich krajobrazów – dużych miast, mniejszych miejscowości i wsi. Będziemy odkrywać krajobraz będący zapisem historii i tradycji kolejnych pokoleń, etapów rozwoju gospodarki, technologii i nauki, a także wrażliwości estetycznej oraz sztuki. Wyraźnie podkreślimy konieczność jego ochrony i potrzebę kształtowania w taki sposób, aby stał się świadectwem szacunku współczesnego pokolenia dla przeszłości i przyszłości, patriotyzmu małych i wielkich ojczyzn. Wartości historyczne, artystyczne i estetyczne zabytków, będących elementem krajobrazu kulturowego, budują poczucie identyfikacji oraz dumy z miejsca zamieszkania wśród społeczności lokalnych.

Wielość form krajobrazu, różna skala jego percepcji, zróżnicowana intensywność i dynamika jego przekształceń umożliwiają wielopłaszczyznowe odczytywanie bogatych treści zakodowanych w otaczającym nas krajobrazie. Różnorodne działania przygotowane w ramach tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa są tego potwierdzeniem. Mam nadzieję, że wspólne, radosne świętowanie zasieje ziarno refleksji i odpowiedzialności.

Wszyscy jesteśmy częścią krajobrazu, każdy z nas ma wpływ na jego kształt i to od nas zależy, jak będzie wyglądał. Krajobraz to nasza przestrzeń pracy, nauki oraz odpoczynku. Uczmy się go, chrońmy i harmonijnie kształtujemy, bo jest to nasz wspólny obowiązek.

Wszystkim organizatorom serdecznie dziękuję, a Państwu życzę niezapomnianych wrażeń!

Dr hab. Magdalena Gawin

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Generalny Konserwator Zabytków

Szanowni Państwo,

już po raz trzynasty mam przyjemność zaprosić wszystkich miłośników dziedzictwa kulturowego Polski południowo-wschodniej w dwa kolejne weekendy września (9-10 i 16-17) do aktywnego uczestnictwa w promocji wyjątkowych walorów kulturowych województwa podkarpackiego.

25. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa odślania przed nami znaczenie dziedzictwa krajobrazu, czyli jednego z najcenniejszych w kraju potencjałów województwa podkarpackiego. Nie sposób wymienić wszystkich jego elementów, ale bez wątpienia warto w tym miejscu przywołać zasobne źródła wody mineralnej i leczniczej, bogatą florę i faunę czy złoża będące niegdyś ogromnym skarbem tej ziemi. O wyjątkowej wartości przyrodniczej naszego regionu świadczy istnienie dwóch parków narodowych, w tym jednego wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO – Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

W tak niezwykłym naturalnym otoczeniu działalność człowieka poddanego silnym wpływom pogranicza mogła zaowocować niepowtarzalnym bogactwem i dorobkiem w sferze kultury materialnej i niematerialnej. Tegoroczna edycja EDD stworzy możliwość obcowania z dostojnym dziedzictwem człowieka umiejscowionym pośród zniewalającej przyrody poprzez imprezy plenerowe, wystawy, pokazy, warsztaty, koncerty i spotkania z twórcami odbywające się na terenie całego regionu.

Myślę, że w tej różnorodności każdy z Państwa znajdzie coś dla siebie, zatem zapraszam do województwa podkarpackiego na Europejskie Dni Dziedzictwa.

Z wyrazami szacunku i poważania

Władysław Ortyl

Marszałek Województwa Podkarpackiego

SKANSEN ARCHEOLOGICZNY KARPACKA TROJA W TRZCINICY ODDZIAŁ MUZEUM PODKARPACKIEGO W KROŚNIE

38-207 Przysieki, Trzcinica 646

Telefon: 134405040

e-mail: karpacka.troja@karpackatroja.pl

karpackatroja.pl

facebook.com/KarpackaTroja

Miejsce, w którym powstał Skansen należy do najważniejszych stanowisk archeologicznych w Polsce. Jest to teren o wyjątkowym znaczeniu dla poznania pradziejów tej części Europy środkowo-wschodniej. W trakcie prac wykopaliskowych pozyskano 160 tysięcy zabytków, głównie naczyń, ceramiki, wyrobów z krzemienia i kamienia, kości i rogu, a także brązu i żelaza. Część z nich to prawdziwe unikaty, uznawane za dzieła dawnej sztuki i rzemiosła.

Odkryto tu jedną z najstarszych i najpotężniejszych w Polsce osad obronnych z początków epoki brązu liczącą ponad cztery tysiące lat, a także gród wielkiej cywilizacji jaką była zakarpaska kultura Otomani-Füzesabony sprzed ponad trzech i pół tysiąca lat oraz monumentalne słowiańskie grodzisko wczesnośredniowieczne z VIII w. Szczególnie ważne jest odnalezienie grodu otomańskiego – ze względu na rangę tego odkrycia, chronologię oraz perspektywę kontaktów kulturowych ludu Otomani-Füzesabony ze światem śródziemnomorskim – miejsce to nazwano Karpacką Troją.

Na terenie Skansenu znajduje się 150 m zrekonstruowanych wałów obronnych, dwie bramy prowadzące do grodu, 18 zrekonstruowanych chat, kuźnia, słupowa wiata warsztatowa. Skansen składa się ze zrekonstruowanego Grodu oraz Parku Archeologicznego, gdzie wybudowano dwie wioski: chaty z epoki brązu oraz typowe zabudowania

słowiańskie. Całość zamyka wieża widokowa, z której podziwiać można malowniczy pejzaż Beskidów czy Dołów Jasielsko-Sanockich. Karpacka Troja oprócz wyjątkowej wędrówki w przeszłość oferuje także nowoczesność. Obok tradycyjnego Skansenu na jej obszarze znajduje się nowoczesny Pawilon Wystawowy, mieszczący ekspozycję muzealną, komfortową salę konferencyjną, multimedialną salę lekcyjną oraz zaplecze gastronomiczne.

W wiekach średnich znajdował się tu gród słowiański tak wielki i znaczący, że pamięć o nim przetrwała choćby w nazwie trzcinieckiego wzgórza – zwane jest bowiem *Wąłami Królewskimi*. Funkcjonował on w latach 770-1030, a Słowianie pozostawili po sobie kilkadziesiąt tysięcy zabytków, wśród nich wspinały skarb srebrny.

Srebrny skarb

W północnej części majdanu grodziska w Trzcinicy, odkryto skarb składający się z 550 przedmiotów srebrnych i 2 złotych. W jego skład wchodzi: 42 placki srebrne, 279 siekańców srebrnych, 1 złoty diadem, 1 złota kulka, 184 monety i fragmenty monet, 44 ozdoby i ich fragmenty oraz okucie pochwy miecza – wielkie dzieło sztuki wczesnośredniowiecznej wykonane przez rzemieślnika z plemienia Liwów – Finów Zachodnich. Jest to jeden z najciekawszych skarbów wczesnośredniowiecznych z terenu ziem polskich. Przeważają numizmaty niemieckie, najmłodsza z monet pochodzi z 1020 r. Wszystko wskazuje na to, że skarb trafił do ziemi w wyniku jednego zdarzenia. W ocenie badaczy doszło do tego w ostatnich chwilach istnienia grodu. Znalezione liczne ślady pożaru, po którym Trzcinicy już nie odbudowano. Można przypuszczać, że do zniszczenia grodu doszło w latach 1034-1039. Skarb prezentowany jest na wystawie stałej w Skansenie.

Skansen Archeologiczny Karpacka Troja w Trzcinicy

9-10 września 2017

MITY SŁOWIAN

WOJEWÓDZKA INAUGURACJA OBCHODÓW EUROPEJSKICH DNI DZIEDZICTWA

Podczas tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa Skansen Archeologiczny Karpacka Troja zaprasza na imprezę plenerową z elementami rekonstrukcji historycznej, najbardziej chyba atrakcyjnej formy poznania i doświadczania przeszłości. Poruszymy tym razem tematy związane

z mitologią Słowian, odkrywając tajemny świat, nieco mroczny i zapomniany, skutecznie demonizowany przez zwycięskie chrześcijaństwo. W weekend 9 i 10 września zaprezentowana zostanie słowiańska wersja kosmogonii, czyli mitu o stworzeniu świata. Przez pryzmat wędrówki młodego Słowianina poruszone zostaną wątki związane z wierzeniami w siły natury, demony i ład wszechświata ustanowiony przez słowiański panteon bogów. Przedstawione zostaną również najważniejsze słowiańskie bóstwa. W sobotę odbędą się także pokazy jazdy konnej. Wszystkich gotowych na wędrówkę śladami wierzeń naszych przodków zapraszamy do grodu w Trzcinicy, gdzie wśród lasów otaczających prastarą warownię zabierzemy Was w podróż po świecie świętych dębów, chrampów i piorunów. Przewodnikami w tej niezwyklej wyprawie będą dzielni wojowie i niewiasty z Drużyny Grodu Horodna i Drużyny Grodów Czerwieńskich.

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W RZESZOWIE

35-010 Rzeszów, ul. Sokoła 13

Telefon: 178669400

e-mail: wimbp@wimbp.rzeszow.pl

wimbp.rzeszow.pl

facebook.com/wojewodzkaimiejskabibliotekapublicznawrzeszowie

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie jest największą biblioteką publiczną w województwie podkarpackim. W strukturze organizacyjnej WiMBP funkcjonuje 17 filii miejskich oraz Oddział dla Dzieci i Młodzieży, Wypożyczalnia Główna, Czytelnia Główna, Wypożyczalnia Muzyczna i Pracownia Dokumentów Życia Społecznego. WiMBP w Rzeszowie jest ważną instytucją kultury, integruje ludzi o zróżnicowanych zainteresowaniach – stanowi dla nich przestrzeń edukacyjną i kulturotwórczą. W zbiorach Biblioteki znajduje się ponad 547 tysięcy wolumenów książek i czasopism oprawnych oraz ponad 37 tysięcy jednostek zbiorów specjalnych, w tym 434 starodruki i 171 rękopisów. WiMBP jest najbardziej zasobną księżnicą oraz ważnym ośrodkiem informacji o regionie.

Placówki WiMBP prowadzą intensywną działalność kulturalno-edukacyjną. Rocznie organizowanych jest ponad 1500 imprez, w których uczestniczy ponad 50 tysięcy czytelników. Najważniejsze z nich to spotkania autorskie, cykle tematyczne i zajęcia edukacyjne, konkursy literackie i plastyczne, turnieje bajkowe, warsztaty, wystawy.

Filia WiMBP nr 2, ul. Fredry 5

15 września 2017 r., 9-16 września 2017 r.

PRZEZ STULECIA, CZYLI JAK POWSTAWAŁ I KSZTAŁTOWAŁ SIĘ KRAJOBRAZ RZESZOWA

Będzie to pogadanka na temat dawnego i obecnego wyglądu Rzeszowa. Spotkanie przygotowane zostanie dla sześciolatków z Przedszkola Publicznego nr 4 w Rzeszowie. Zaprezentujemy również wystawę pt. *Przez stulecia*, która ukaże zmiany zachodzące w krajobrazie Rzeszowa.

Filia WiMBP nr 4, ul. Ofiar Katynia 15

12 września 2017 r.

CERKWie – PEJZAŻE MŁODOPOLSKIE – O SYMBOLICZNYM PRZESŁANIU NATURY

Zapraszamy na prelekcję przygotowaną przez historyka sztuki – Barbarę Adamską, połączoną z prezentacją literatury tematycznej ze zbiorów bibliotek i prywatnej kolekcji. Będzie to działanie w ramach klubu czytelniczego dla dorosłych *Spotkania z Literaturą*.

Filia WiMBP nr 5, ul. Budziwojska 194

14 września 2017 r.

SPOTKANIE Z LEŚNICZYM

Spotkanie z leśniczym, który opowie o swojej pracy, zostanie zorganizowane dla przedszkolaków. Leśniczy Stanisław Bednarz sprawuje opiekę nad lasem w Hermanowej – Przylasku, a Przylasek jest przysiółkiem Osiedla Budziwój. Opowie dzieciom o gatunkach drzew i zwierząt występujących na terenie lasu, podzieli się też przygodami, które spotkały go w środku puszczy. Wyjaśni jak wielkie znaczenie dla potomnych ma las, w tym ten, który znajduje się blisko Rzeszowa. W ten sposób zostanie zrealizowany motyw przewodni i hasło tegorocznych EDD.

Filia WiMBP nr 6, ul. Podwisłocze 6

15 września 2017 r.

Z PRZYSŁOWIAMI ZA PAN BRAT – IV EDYCJA KONKURSU LITERACKIEGO

Celem konkursu jest utrwalenie znaczenia popularnych przysłów, które funkcjonują na co dzień w mowie potocznej. Uczestnicy konkursu zmierzają z różnymi kategoriami zadań, w których będą musieli udowodnić znajomość powiedzeń – będą układać rozsypanki wyrazowe, rozwiązywać krzyżówkę, ilustrować popularne przysłowia, tworzyć własną definicję przysłowia i wymieniać jego cechy.

Filia WiMBP nr 6, ul. Podwisłocze 6

25-29 września 2017 r.

LEGENDY Z NASZEJ PRZESZŁOŚCI – IV EDYCJA KONKURSU LITERACKIEGO

Konkurs ma charakter miejski i adresowany jest do dzieci, uczniów szkoły podstawowej – kl. IV-VI, na terenie miasta Rzeszowa. Zadaniem uczniów jest napisanie opowiadania – legendy o swoim mieście lub regionie. W opisie należy wykorzystać motywy historyczne, zabytkowe, przyrodnicze charakteryzujące powiat rzeszowski. Opowiadanie może zawierać wątki fikcyjne. Celem konkursu jest poszerzenie wiedzy uczestników na temat tradycji lokalnych, wspomnień, legend, przekazów rodzinnych i wydarzeń z naszego regionu oraz zachęcenie dzieci do kreatywności i rozwijania wyobraźni. Prace należy składać w Filii nr 6, ul. Podwisłocze 6 lub wysłać mailowo na adres: filia-6@wimbp.rzeszow.pl

Filia WiMBP nr 7, ul. Osmeckiego 51

11 września 2017 r.

Z BIEGIEM WISŁY, Z BIEGIEM LAT

Prelekcja Rafała Kocoła z Muzeum Okręgowego w Rzeszowie zostanie zorganizowana dla dzieci i młodzieży ze szkoły podstawowej.

Filia WiMBP nr 8, ul. Okulickiego 3

18 września 2017 r.

WISŁA – KRÓLOWA POLSKICH RZEK

Celem zajęć edukacyjno-plastycznych jest zapoznanie dzieci z historią najdłuższej polskiej rzeki. Bazę edukacyjną zajęć stanowić będzie literatura przyrodnicza oraz utwory literackie. Dodatkowo poruszony będzie temat zanieczyszczenia rzek i strumieni. Podczas zajęć dzieci będą wykonywać atrakcyjne zadania. Podsumowaniem spotkania będzie minikonkurs plastyczny.

Filia WiMBP nr 8, ul. Okulickiego 3

19 września 2017 r.

W KRÓLESTWIE POLSKICH DRZEW

Będą to zajęcia ekologiczne dla uczniów kl. 3 szkoły podstawowej mające na celu ukazanie młodym odbiorcom krajobrazu należącego do naszego dziedzictwa narodowego. Poprzez zabawę i edukację zostaną pokazane słynne polskie drzewa – pomniki przyrody wpisane do Rejestru Polskich Drzew Pomnikowych. Dodatkowo odbędzie się dyskusja o potrzebie ochrony krajobrazu, ucząca wrażliwości i empatii. Prelekcja oparta będzie na pokazie slajdów, literatury przyrodniczej, rozwiązywaniu quizów i krzyżówek, zaś podsumowaniem będzie konkurs z nabytej wiedzy.

Filia WiMBP nr 9, ul. Czackiego 5

wrzesień 2017 r.

RZESZÓW – NASZA MAŁA OJCZYZNA

Zapraszamy na spotkanie, na którym wiersze prezentować będą członkowie Regionalnego Stowarzyszenia Twórców Kultury w Rzeszowie, piosenki wykona Grupa Wokalna pod kierunkiem Zygmunta Kielbowicza, a całość poprowadzi prezes RSTK Stanisław Dworak.

Filia WiMBP nr 20, ul. Solarza 9a

11 września 2017 r.

MIEJSCA HISTORYCZNE WPISANE W KRAJOBRAZ MOJEJ OKOLICY

Będzie to lekcja biblioteczna dla dzieci nauczania początkowego.

WiMBP w Rzeszowie, ul. Sokoła 13

9-17 września 2017 r.

KRAJOBRAZ TO PAMIĘĆ

Celem wystawy jest pokazanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa krajobrazu kulturowego województwa podkarpackiego oraz zwrócenie uwagi na konieczność ochrony przestrzeni, aby zachować ją dla przyszłych pokoleń. Wystawa przygotowana będzie ze zbiorów własnych biblioteki (książki, czasopisma, dokumenty życia społecznego).

MUZEUM OKRĘGOWE W RZESZOWIE

35-030 Rzeszów, ul. 3 Maja 19

Telefon: 178535278

e-mail: sekretariat@muzeum.rzeszow.pl

muzeum.rzeszow.pl

facebook/Muzeum-Okręgowe-w-Rzeszowie

Powstałe w 1935 r. Muzeum Regionalne Ziemi Rzeszowskiej było w latach 30. instytucją społeczną i znajdowało się od 1940 r. w jednej z kamieniczek w Rynku. Po 1945 r. instytucja funkcjonowała jako Muzeum Miasta Rzeszowa, a od 1951 r. pod nazwą Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Obecnie Muzeum jest instytucją wielodziałową mieszczącą się w zabytkowym XVII-wiecznym popijarskim gmachu przy ulicy 3 Maja 19. Historyczna siedziba Muzeum z cennymi, barokowymi polichromiami w krużgankach parteru z 1. połowy XVIII w. i unikatowym zespołem malowideł z końca XVII stulecia w refektarzu klasztornym i niegdyśszej aptece nadaje specyficzną atmosferę i niepowtarzalne piękno naszej instytucji.

Muzeum obecnie posiada około 261 tysięcy eksponatów znajdujących się w działach: archeologicznym, etnograficznym, historycznym oraz sztuki. Na uwagę zasługuje Księgozbiór Biblioteki Naukowej liczący ponad 52 tysiące wolumenów, szczególnie tzw. resovianów. Oddziałami Muzeum Okręgowego są: Muzeum Historii Miasta Rzeszowa oraz Muzeum Etnograficzne im. Franciszka Kotuli. Wystawy stałe prezentowane w gmachu Muzeum Okręgowego to:

- Żołnierz Polski 1914-1945. Kolekcja Jana Styki
- Galeria Malarstwa Europejskiego
- Galeria Rzemiosła Artystycznego
- Odkopana przeszłość – pradzieje Polski południowo-wschodniej
- Galeria Malarstwa Polskiego

Impreza w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa organizowana przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie odbywać się będzie m.in. w jego siedzibie, którą jest zabytkowy gmach dawnego klasztoru OO. Pijarów. Zespół architektoniczny powstał w latach 1644-1649 jako fundacja córki Mikołaja Spytki Ligęzy – Zofii Pudencjanny Ligęzy (żony Władysława Dominika Ostrońskiego) dla Zgromadzenia Bernardynek trzeciej reguły św. Franciszka. Po śmierci fundatorki – Zofii, spadkobierca Rzeszowa Jerzy Sebastian Lubomirski przekazał te dobra Pijarom i częściowo ukończył budowę klasztoru. Aktualna fasada (z przełomu XVII i XVIII wieku) została stworzona przez wybitnego architekta książąt Lubomirskich-Szeniawitów Tylmana z Gameren, który również przebudował ten gmach.

**Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, ul. 3 Maja 19
9 września 2017 r.
DZIEDZICTWO SOPLICOWA**

Jest to podróż sentymalna szlakiem mickiewiczowskiego *Pana Tadeusza* ukazująca drobnoszlachecki krajobraz dziedzictwa kulturowego terenów nowogródzczyzny na Białorusi. Historie z tym związane przybliży podczas spotkania prawnuczka ostatnich właścicieli Czombrowa na Nowogródzczyźnie – Joanna Puchalska, autorka książki *Dziedziczki Soplicowa* i innych publikacji o tematyce kresowej. Prelekcji towarzyszyć będzie wystawa fotografii archiwalnych i współczesnych dokumentujących krajobraz dziedzictwa Czombrowa.

Kolejnym punktem programu będzie prezentacja filmu *Pan Tadeusz* w reż. R. Ordyńskiego. Archiwalne taśmy zatrzymały w swym kadrze nie tylko sylwetki aktorów, ale także mieszkańców dworu czombrowskiego (vel. Soplicowa) i jego bogate wyposażenie. Film został zrekonstruowany w ramach projektu „Konserwacja i digitalizacja przedwojennych filmów fabularnych w FilMOTECE Narodowej w Warszawie”. Rekonstrukcję i digitalizację filmu przeprowadziła Renata Wąsowska, która podczas spotkania przybliży zagadnienia związane z jego opracowaniem, a także odsłoni kulisy dotyczące powstania filmu i sylwetki osób zaangażowanych przy jego realizacji. Spotkanie urozmaici krótki koncert muzyki na cymbałach, podczas którego usłyszymy m.in. utwory inspirowane koncertem mickiewiczowskiego Jankiela.

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, ul. 3 Maja 19

10 września 2017 r.

DZIEDZICTWO SOPLICOWA

W ramach wydarzenia odbędzie się spotkanie z Tomaszem Kubą Kozłowskim (Dom Spotkań z Historią, Warszawa) *Nowogródzkie mateczniki. Szlacheckie zaścianki nad Niemnem, Łanią i Szczarą*. Nicią przewodnią prezentacji będzie krajobraz dziedzictwa okolic Nowogródzczyzny ukazany przez pryzmat znanych z kart wielkiej literatury oraz zapomnianych dziś dworów szlacheckich nadniemeńskiej ziemi.

Zaprezentujemy również widowisko muzyczno-narracyjne „Kurhanek Maryli” w wykonaniu formacji artystycznej „Studnia O” z Warszawy. Fabuła widowiska umiejscowiona jest w czasie i przestrzeni, w której żył i tworzył Adam Mickiewicz i nawiązuje do przekazów ustnych tradycji ludowych pogranicza polsko-litewsko-białoruskiego.

W dniach 9-10 września udostępniony zostanie (w wersji elektronicznej) rękopis *Pana Tadeusza* z kolekcji dzikowskiej znajdujący się w zbiorach Ossolineum.

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, ul. 3 Maja 19

16 września 2017 r.

KRAJOBRAZ – ŚWIĄTYNIA NATURY

Zapraszamy na zorganizowaną w krągankach Muzeum wystawę rysunków Henryka Wańka – malarza, grafika, pisarza, publicysty, krytyka artystycznego i literackiego oraz na spotkanie z artystą w refektarzu. Akcentem muzycznym będzie krótki koncert na akordeonie w wykonaniu Dariusza Kota. Kolejnym punktem programu będzie *Wieczór pisarzy i poetów* pochodzących z Rzeszowa i innych miejscowości Podkarpacia, współorganizowany przez Preteksty Kulturalne. Europejskie Dni Dziedzictwa zamknije, wyświetlana na wirydarzu muzealnym prezentacja multimedialna prac Henryka Wańka z jego komentarzem.

CENTRUM KULTURALNE W PRZEMYŚLU

37-700 Przemyśl, ul. Konarskiego 9

Telefon: 166782009

e-mail: ck@ck.przemysl.pl

ck.przemysl.pl

facebook.com/CKPrzemysl

Centrum Kulturalne w Przemyślu jest instytucją kultury województwa podkarpackiego, która inicjuje i realizuje projekty kulturalne i edukacyjne o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. Działania te związane są z różnymi dziedzinami sztuki: muzyką, literaturą, plastyką, tańcem, filmem, teatrem i stwarzają warunki do konfrontacji, oceny oraz wymiany doświadczeń, ujawniania talentów, a także ich popularyzacji poprzez konkursy, koncerty, spektakle. Ponadto w ciągu roku organizowanych jest kilkadziesiąt ekspozycji, prezentujących rozmaite formy i style plastyki współczesnej i fotografii. Do priorytetowych obszarów funkcjonowania CK należy działalność regionalna, skupiona głównie wokół folkloru, sztuki ludowej, a także dziedzictwa kulturowego. W CK działa również Kino Centrum.

CENTRUM KULTURY W ZARZECZU

37-205 Zarzecze 1

Telefon: 166401514

ck_zarzecze@wp.pl

Centrum Kultury w Zarzeczu działa na terenie Gminy Zarzecze. Do ważniejszych wydarzeń należy organizowanie: Dni Gminy Zarzecze oraz Festynu pod Platanem – Regionalnego Przeglądu Grup Śpiewaczych. Rokrocznie jednostka organizuje przeglądy,

**CENTRUM KULTURALNE
w Przemyślu**

Instytucja Kultury Województwa Podkarpackiego

konkursy, zajęcia taneczne, aktorskie i plastyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Centrum Kultury współorganizuje także: dożynki gminne, konkurs plastyczny „Zapobiegajmy pożarom” (eliminacje wojewódzkie), imprezy z okazji świąt państwowych, współpracuje również z Muzeum Dzieduszyckich, Oddziałem Muzeum w Jarosławiu.

Pałac Dzieduszyckich w Zarzeczcu

10 września 2017 r.

FESTYN POD PLATANEM – XIX REGIONALNY PRZEGLĄD GRUP ŚPIEWACZYCH

W tym roku motywem przewodnim będą ballady, pieśni starostów weselnych oraz pieśni sieroce. Poprzez zadawane tematy pieśni możemy powrócić do zwyczajów i obrzędów niegdyś tak popularnych, składających się na obraz kulturowy wsi. Ideą przeglądu jest promowanie regionalnego dziedzictwa, ukazanie jego bogactwa oraz upowszechnianie i kultywowanie ludowej tradycji wspólnego śpiewania pieśni zwyczajowych i obrzędowych. Przegląd ma formę konkursu ocenianego przez komisję artystyczną składającą się z fachowców z dziedziny etnografii i muzyki. Skierowany jest do grup śpiewaczych z powiatów: przemyskiego, jarosławskiego, lubaczowskiego, przeworskiego, leżajskiego, łańcuckiego, bieszczadzkiego. Poza konkursem zapraszani są twórcy ludowi prezentujący dawne zawody oraz kapele przygrywające do tańca, co tworzy w całości unikalną atmosferę przeglądu. Festyn pod Platanem organizowany jest przez Centrum Kulturalne w Przemyśle i Centrum Kultury w Zarzeczcu.

MUZEUM JANA PAWŁA II W STALOWEJ WOLI

37-450 Stalowa Wola, ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 4

Telefon: 158420886

e-mail: muzeumjp2stalowawola@gmail.com

<http://bazylikastw.pl/muzeum-jana-pawla-ii/>

facebook.com/Muzeum-Jana-Pawla-II-w-Stalowej-Woli

Muzeum Jana Pawła II zostało otwarte 16 października 2010 r. Prace przy tworzeniu Muzeum powierzono parafii konkatedralnej, a wystawę zlokalizowano na parterze domu katechetycznego. Zasadniczym celem działalności Muzeum jest gromadzenie, przechowywanie, opracowywanie, eksponowanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i duchowego związanego z osobą Jana Pawła II, historią parafii, miasta, regionu oraz działalnością niepodległościową i społeczną „Solidarności”. Na ekspozycji pokazano dzieje budowy kościoła pw. Matki Bożej Królowej Polski w Stalowej Woli, związki papieża Jana Pawła II z miastem i regionem oraz działalność stalowowolskiej podziemnej „Solidarności” w latach 1982-1989. W sali kinowej i na ekranie dotykowym wyświetlane są filmy będące dopowiedzeniem wystawy.

Zbiory muzealne pokazywane są w siedmiu salach wystawowych. Wśród zabytków szczególne miejsce zajmują – srebrna róża na kamieniu z krzemienia pasiastego (minerał charakterystyczny dla regionu sandomierskiego), wykonana w 2004 r. przez Cezarego Łutowicza z Sandomierza jako dar dla Jana Pawła II z okazji nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Stalowa Wola, replika tronu papieskiego wykonana z czarnego dębu przez Jana Macieja Łyko, rzeźbiarza z Rudnika nad Sanem z okazji pielgrzymki papieża do Sandomierza w 1999 r., zestaw porcelany z herbem papieskim i datą pielgrzymki Jana Pawła II do Sandomierza przygotowany przez fabrykę porcelany w Ćmielowie oraz ornat, papieska sutanna i kielich mszalny używany przez papieża w czasie mszy świętej w Sandomierzu.

Prezentujemy również bezcenne pamiątki wykonane przez stalowowolskich opozycjonistów internowanych w okresie stanu wojennego. Są to drewniane krzyżyki, różaniec z chleba, talerz przygotowany na okazję ślubu z wyrytymi życzeniami: *100 lat solidarności z żoną*. Jest też koszula więzienna z wyhaftowanym napisem *Solidarność* oraz miejscem i datą internowania, koszula kapłańska i sweter noszony przez bł. ks. Jerzego Popiełuszkę, sztandar „Solidarności” z 1981 r. i transparent z pierwszych stalowowolskich wolnych wyborów w 1989 roku.

Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli

10 i 17 września 2017 r.

DZIEDZICTWO STALOWOWOLSKIEGO KRAJOBRAZU KULTUROWEGO W MUZEUM JANA PAWŁA II

Muzeum Jana Pawła II zaprasza w dniach 10 i 17 września, do bezpłatnego zwiedzania z kuratorem wystaw stałych pokazujących historię sięgającą początków miasta Stalowej Woli oraz działalność niepodległościową i społeczną „Solidarności” w latach 1982-1989. Dodatkowo w sali kinowej Muzeum udostępnimy filmową opowieść prof. Mariana Marka Drozdowskiego o Centralnym Okręgu Przemysłowym i Stalowej Woli. Nasze miasto powstało 80 lat temu i miało pełnić funkcję osiedla przyfabrycznego dla budowanego od podstaw zagłębia przemysłu. Prezentowana opowieść specjalisty z zakresu historii gospodarczej Polski okresu porozbiorowego przygotowana przez Muzeum z okazji 80. rocznicy powstania COP w Stalowej Woli pokazuje ideę wprowadzania w życie koncepcji Eugeniusza Kwiatkowskiego, symbolu odrodzenia Polski po latach zaborów. Zainteresowanych historią działalności stalowowolskiej podziemnej „Solidarności” zapraszamy na spacer po hutniczym mieście śladami „Solidarności”. Pomocą będzie mapa spacerownika udostępniona bezpłatnie w siedzibie Muzeum. Na trasie spacerowej umieszczone są tabliczki informacyjne z kodami QR. Warto więc zabrać telefony i tablety z aplikacją, aby lepiej poznać dziedzictwo stalowowolskiego krajobrazu kulturowego.

MUZEUM PODKARPACKIE W KROŚNIE

38-400 Krosno, ul. Piłsudskiego 16

Telefon: 134321376

e-mail: muzeum@muzeum.krosno.pl

muzeum.krosno.pl

facebook.com/MuzeumPodkarpackie

Muzeum Podkarpackie w Krośnie to wyjątkowe miejsce na mapie Podkarpacia. Jego siedziba mieści się na terenie zabytkowego starego miasta, w dawnym Pałacu Biskupim. Idea utworzenia tu Muzeum sięga początków wieku, jednak plany te niejednokrotnie krzyżowały doświadczenia wojenne XX w. Ostatecznie Muzeum krośnieńskie powstało w 1954 r. Oddziałem Muzeum od 2011 r. jest Skansen Archeologiczny Karpacka Troja w Trzcinicy.

Choć Muzeum najbardziej znane jest z unikatowej kolekcji lamp naftowych, to zabytki związane z historią oświetlenia bynajmniej nie są jedynymi skarbami ukrytymi w Pałacu Biskupim. Prezentowane tu ekspozycje zaskakują różnorodnością. Muzeum szczyci się swoimi zbiorami archeologicznymi oraz największą w Polsce kolekcją współczesnego szkła użytkowego i artystycznego. Gromadzone są również zabytki dotyczące historii regionu oraz dzieła sztuki twórców związanych z Krosnem. Najcenniejsze zbiory zobaczycie Państwo zwiedzając wystawy stałe:

- Pradzieje Podkarpacia
- Z dziejów Krosna i regionu
- Historia oświetlenia
- Galeria twórców krośnieńskich XIX i XX w.
- Szkło podkarpackich hut

Muzeum Podkarpackie w Krośnie to unikalne w skali kraju i Europy miejsce gromadzące pamiątki przeszłości i zabytki naszej kultury. Będąc w Polsce południowo-wschodniej koniecznie musicie Państwo zaplanować wizytę w naszym Muzeum.

Fortepian Pleyela

Instrument pochodzi z manufaktury Pleyela produkującej w Paryżu fortepiany wysokiej klasy, dostarczane na dwory królewskie w całej Europie. Ignaz Pleyel, a później jego syn Camille, obaj znakomici konstruktorzy fortepianów rozsławili swoją markę, a ich wytwórnia w 1. połowie XIX w. zyskała międzynarodowe uznanie. Camille Pleyel odegrał niemałą rolę w początkach światowej kariery naszego znakomitego kompozytora Fryderyka Chopina. Swoją pierwszy koncert w Paryżu w 1832 r. dał bowiem Fryderyk w salach *Maison Pleyel*. Obaj panowie zaprzyjaźnili się, a Pleyel został dostawcą fortepianów Chopina. Instrument krośnieński pochodzący z 1862 r. jest jednym z najstarszych relikwów epoki chopinowskiej w Polsce, jednym z nielicznych oryginalnych i w pełni sprawnych fortepianów tej klasy. Wyprodukowany pod numerem fabrycznym 32490 posiada plakietę z szyldem firmy oraz pozłacaną replikę medalionu honorowego dla Pleyela z wystawy światowej zorganizowanej w Paryżu w 1855 r.

Profesjonalna rewitalizacja wykonana według wskazań historycznych twórców Pleyela przywróciła do życia krośnieński fortepian, jego wyrafinowany dźwięk i barwę, jest on bowiem instrumentem czynnym artystycznie. Muzeum Podkarpackie organizuje recitale chopinowskie oraz kameralne koncerty artystów polskich i zagranicznych, dzięki którym można przenieść się w świat salonów romantycznych XIX wieku.

Muzeum Podkarpackie w Krośnie

16 września 2017 r.

PLEYEL KAMERALNIE

Ze względu na charakterystyczną barwę dźwięku i odmienne uwarunkowania techniczne, związane z inną od współczesnej konstrukcją, krośnieński Pleyel jest unikatowym narzędziem do odtworzenia autentycznej barwy dźwiękowej kompozycji historycznych. W poszukiwaniu utraconych dźwięków chcielibyśmy wszystkim zainteresowanym słuchaczom na żywo przybliżyć świat muzyki czasów Chopina w szacie brzmieniowej, w jakiej słyszał ją sam kompozytor, w pełni eksponując walory naszego fortepianu.

Fenomenalny talent twórczy Chopina, jego wyobraźnia dźwiękowa i ogromne wycucie znalazły swoje idealne uzupełnienie w lekkości mechanizmu, możliwościach stylistycznych i wyrazowych wielokrotnie nagradzanego na wystawach międzynarodowych instrumentu. Wyśmienity stan zachowania oryginalnej struktury konstrukcyjnej i aparatu ruchowo-brzmieniowego sprawiają, że jest to jeden z najcenniejszych naszych zabytków. Co więcej, profesjonalna rewitalizacja przywróciła do życia zarówno wytworny wygląd fortepianu, tak podziwiany w salonach muzycznych przełomu wieków, jak i klasyczny, wyrafinowany dźwięk, który ożywiono na licznych koncertach.

Choć genialny kompozytor nie grał nigdy na owym instrumencie chcielibyśmy odtworzyć wyjątkową atmosferę jego kameralnych koncertów, wykreować *miejski salon romantyczny*, którego bywalcy będą mogli rozkoszować się subtelną poezją dźwięków.

Więc jeśli jesteś pianistą, przyjdź do Muzeum Podkarpackiego i zagraj na zabytkowym fortepianie. 16 września udostępniemy ten niezwykły fortepian wszystkim muzykom, którzy chcieliby choć na chwilę przenieść się w czasie do świata Chopina.

ARBORETUM I ZAKŁAD FIZJOGRAFII W BOLESTRASZCACH

37-722 Wyszatyce, Bolestraszyce 130

Telefon: 166716425

e-mail: arboretum@poczta.onet.pl

bolestraszyce.com.pl

facebook.com/ArboretumBolestraszyce

Arboretum powstało w 1975 roku, utworzone na terenie historycznego założenia dworsko-ogrodowego, w którym w XIX wieku mieszkał i tworzył malarz Piotr Michałowski. Na powierzchni 26 ha w Bolestraszcach i 283 ha w Cisowej zgromadzono wiele gatunków roślin. Założono kolekcje: dendrologiczną, starych odmian jabłoni, roślin rzadkich, zagrożonych, ginących i chronionych oraz wodnych i bagiennych, a także szklarniowych. Arboretum jest cennym zabytkiem kultury i przyrody Polski spełniającym różnorodne zadania jako: obiekt przyrodniczy, kulturowy, dydaktyczny i naukowy.

W Arboretum działalność oświatową prowadzi Centrum Edukacji Dziedzictwa Kulturowo-Przyrodniczego, które zaprasza nauczycieli, uczniów, studentów oraz inne zainteresowane osoby do korzystania z różnych form zajęć edukacyjnych. Zajęcia prowadzone są w oparciu o zgromadzone kolekcje roślin, wystawy prezentowane w Muzeum Przyrodniczym oraz w Galerii Sztuki u Piotra (wystawy przyrodnicze, fotograficzne, malarskie, wikliniarskie), a także zbiory biblioteczne i zielnikowe. W Arboretum funkcjonuje Uniwersalny Ogród Sensualny – w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Zajęcia odbywają się w ogrodzie, salach wystawowych i sali konferencyjnej.

Podczas tegorocznych obchodów EDD udostępniona zostanie zwiedzającym zabytkowa kaplica, która znajduje się na terenie Arboretum i stanowi pozostałość wieży obronnej dawnego zamczyska z przełomu XVI i XVII w. Pierwsze pisane informacje o kaplicy dworskiej znajdującej się na terenie Bolestraszczyk zamieszczone są w dokumencie wizytacyjnym parafii żurawickiej: [...] *Na terenie parafii znajdują się kaplice prywatne: w wiosce Bolestraszczyce, w części wielmożnych Drohojowskich [...]*. Dokument ten zachowany jest w Archiwum Archidiecezji Przemyskiej – *Wizyta biskupa Sierakowskiego w parafii Żurawica z 1744*. W 2. połowie XIX w. (ok. 1870 r.) syn Piotra Michałowskiego Stanisław, zaadaptował jedyną komnatę *fortalitium* na kaplicę rzymskokatolicką, zwaną też kościółkiem – kaplicą. W murach kaplicy, przetrwały do dziś otwory strzelnicze oraz fragmenty renesansowych polichromii z XVI w. oraz ślady po drewnianych zewnętrznych krużgankach. Kaplica to zapewne najstarszy znany, zachowany, murowany obiekt obronny z czasów Twierdzy Przemyśl z lat 1853-1854.

Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszczykach

16 września 2017 r.

DZIEŃ OTWARTY W ARBORETUM

Podczas Dnia Otwartego zaprezentowane zostaną wystawy: *Inwentaryzacja założen ogrodowych na dawnych Kresach*, wystawa multimedialna autorstwa Rafała Nestorowa, Narcyza Pióreckiego, Jerzego Pióreckiego, Dagny Nestorow, Eligiusza Rybiennika oraz wystawa *Dziedzictwo Kresów* autorstwa prof. Jerzego Pióreckiego. Na wystawie zaprezentowane zostaną wyniki prac prowadzonych od lat 90. XX wieku przez prof. Jerzego Pióreckiego, dokumentujące wielowiekowy i wielonarodowy dorobek kulturowy Kresów. Wystawa przedstawia zarówno znane, jak i mniej znane miejscowości na terenie Ukrainy i Białorusi oraz znajdujące się w nich obiekty, jak założenia dworsko-parkowe, świątynie, parki, cmentarze. Znaczna część z prezentowanych na wystawie obiektów uległa już zniszczeniu, zatem wystawa jest jedynym źródłem ich dokumentacji oraz popularyzacji wiedzy o Kresach.

CENTRUM DZIEDZICTWA SZKŁA W KROŚNIE

38-400 Krosno, ul. Blich 2

Telefon: 134440031

e-mail: recepcja@miastoszklapl

miastoszklapl

facebook.com/miastoszklapl

Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie to miejsce niezwykle na mapie miasta, bo poświęcone prawie stuletniej historii hutnictwa w Krośnie i okolicy. CDS pozwala nie tylko mieszkańcom, ale też turystom z Polski i całego świata odkryć magię tworzenia szkła i poznać tajniki tego rzemiosła.

Najważniejszymi atrakcjami Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie są interaktywne pokazy produkcji i zdobienia szkła, w których turyści mogą brać czynny udział. W salach CDS zapoznać się można z ekspozycjami prezentującymi zarówno szkło artystyczne, wykonane przez najlepszych polskich twórców, jak i szkło użytkowe – wspaniałe przykłady najwyższego kunsztu wzornictwa użytkowego. Na turystów czekają także rozwijające kreatywność zajęcia z edukacji plastycznej, bogata oferta wydarzeń kulturalno-rozrywkowych oraz sklep z ręcznie wykonanymi pamiątkami.

Piękno szklanej sztuki można także podziwiać w odrestaurowanych piwnicach przedprożnych, gdzie mieści się ekspozycja najcenniejszych dzieł szklanej sztuki, wykonanych przez najśłynniejszych artystów działających lub związanych z Krosnem. Znajduje się tam również tzw. sala „szkła w fizyce”, w której turyści poznają właściwości szkła, przeprowadzając samodzielnie eksperymenty na szklanych rekwizytach.

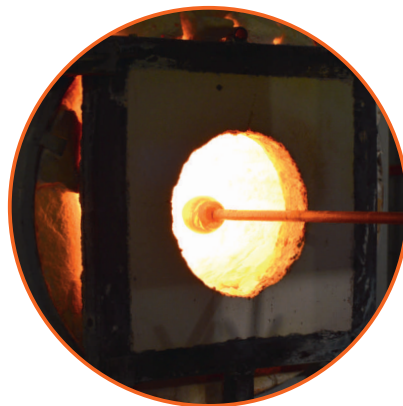
Głównymi atrakcjami w CDS jakie czekają na turystów w budynku głównym są widowiskowe prezentacje produkcji i obróbki szkła. Podczas pokazów na oczach widzów powstają niecodzienne szklane przedmioty artystyczne i dekoracyjne. Oprócz huty szkła uwagę przyciągają warsztaty obróbki i zdobienia szkła, tj. warsztat malowania na szkło, warsztat grawerowania, wykonywania witraży oraz bardzo widowiskowy warsztat ręcznego formowania filigranowych szklanych figurek metodą palnikową. W budynku naszego Centrum znajdują się także sale wystaw czasowych oraz sala kinowo-konferencyjna, w której można zobaczyć film o historii szkła. W klatce schodowej, na poziomie –4 podziwiać można wielkie malowidło anamorficzne (3D) o powierzchni 80 m², na którym warto zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie.

Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie

16 września 2017

DZIEŃ OTWARTY W CENTRUM DZIEDZICTWA SZKŁA W KROŚNIE

W programie: m. in. bezpłatne zwiedzanie CDS w godzinach otwarcia placówki, promocje w sklepie firmowym.

MUZEUM PRZEMYSŁU NAFTOWEGO I GAZOWNICZEGO IM. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA W BÓBRCE

38-458 Chorkówka, ul. Kopalniana 150

Telefon: 134333478

e-mail: muzeum@bobrka.pl

www.bobrka.pl

facebook.com/muzeumbobrka

Muzeum funkcjonuje od 1961 r., na terenie najstarszej, nieprzerwanie czynnej kopalni ropy naftowej na świecie. Placówka powstała, aby zachować i ochronić przed zniszczeniem autentyczne budynki, maszyny, urządzenia, narzędzia, dokumenty o polskim przemyśle naftowym, by prawda i pamięć o świetności polskiej myśli technicznej przetrwała na pożytek następnych pokoleń.

Muzeum ma formę skansenu, gdzie na powierzchni prawie 20 ha zgromadzono eksponaty, będące bogactwem XIX-wiecznej wiedzy inżynierskiej. Głównym celem placówki jest propagowanie wiedzy o miejscu narodzin przemysłu naftowego w oparciu o oryginalne eksponaty pochodzące z czasów pionierskich działań współzałożycieli kopalni: Ignacego Łukasiewicza, Tytusa Trzecieckiego i Karola Klobassy-Zrenckiego. Największą wartością Muzeum są XIX-wieczne obiekty, przypominające o światowym pierwszeństwie bóbrzeckiej kopalni oraz o potęgze galicyjskiego przemysłu naftowego.

Dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii, nadano nowe życie statycznym do tej pory eksponatom i oddano atmosferę pracy kopalni sprzed 160 lat. Specjalnie przygotowane widowiska i słuchowiska, wizualizacja postaci i wewnątrz, dźwięk pracujących urządzeń oraz charakterystyczny zapach, pozwalają turystom odwiedzającym Muzeum w Bóbrce przenieść się do epoki Ignacego Łukasiewicza.

Kopalnia ropy naftowej w Bóbrce

Naturalne wycieki ropy naftowej występowały w lesie bóbrzeckim od dawien dawna, ale dopiero w 1854 r. powstała kopalnia i rozpoczęła się eksploatacja przemysłowa. Pionierami przemysłu naftowego, założycielami kopalni w Bóbrce byli: Ignacy Łukasiewicz – cichy, skromny farmaceuta, Tytus Trzeciecki – ziemianin i inicjator założenia kopalni oraz Karol Klobassa-Zrencki – właściciel wsi Bóbrka. Dzięki zgodnej współpracy oraz dużej operatywności twórców, powstało pierwsze na świecie wielowymiarowe przedsiębiorstwo naftowe. Trzeciecki zainwestował wkładem pieniężnym, Klobassa ofiarował teren pod kopalnię, natomiast Łukasiewicz objął kierownictwo nad całym przedsiębiorstwem. Była to spółka niezwykle na tle ówczesnych stosunków, stanowiła wzór zgodnej współpracy.

Przedsiębiorstwo rozwiązało się z inicjatywy Łukasiewicza w 1871 r., gdy ten zrezygnował z udziałów w spółce, pozostając przy funkcji dyrektora. Nadal prowadził rafinerię i kupował od wspólników surowiec do destylacji, ale nie pobierał dochodu z kopalni, która słynęła z doskonałej organizacji i nowoczesnych metod wydobywania.

Łukasiewicz unowocześniał przedsiębiorstwo, korzystając z fachowych porad ówczesnych autorytetów z dziedziny geologii i wiertnictwa. Zajmował się przeróbką ropy, uzyskując wyjątkowo dobre gatunki nafty, którymi zainteresowali się światowi potentaci w przemyśle naftowym. Działalność przemysłową łączył z działalnością publiczną i społeczną. W 1866 r. stworzył Kasy Brackie, które były pierwszymi w Polsce i Europie instytucjami ubezpieczeniowymi, chroniącymi w przypadku chorób i inwalidztwa. Na kopalni działały również Kasy Zapomogowe. Źródła bóbrzeckie nie są już tak obfite jak w XIX wieku, niemniej na kopalni nadal działają kiwony, które tak jak w pionierskich czasach pompują czarne złoto.

Muzeum w Bóbrce, lokowane na terenie czynnej kopalni ropy naftowej ma niezwykle atrakcyjną turystycznie formę, a oprócz muzealnych ekspozycji, można tu zobaczyć najbardziej oryginalne budynki i urządzenia dokumentujące narodziny i rozwój polskiego przemysłu naftowego. Najcenniejszymi eksponatami, pochodzącymi z czasów pionierskich są kopalanki ropne „Franek” z 1860 r. i „Janina” z 1878 r., które nadal są czynne i bogate w ropę naftową.

Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce

16 września 2017 r.

PODRÓŻ Z IGNACYM ŁUKASIEWICZEM – INAUGURACJA KOMPLEKSOWEJ ŚCIEŻKI QUESTINGOWEJ W BÓBRCE

Wszyscy zainteresowani historią przemysłu naftowego, rafineryjnego, a także gazownictwa będą mogli za darmo zwiedzić wszystkie ekspozycje Muzeum. Ponadto na turystów czeka dodatkowa atrakcja w postaci ścieżki questingowej, debiutującej jako nowe narzędzie edukacyjne dla różnych grup wiekowych.

Celem questingu jest budowanie i rozwijanie poczucia tożsamości z danym regionem, jego historią, a także upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, przemysłowego i historycznego. Jest to swoistego rodzaju połączenie elementów harcerskich podchodów, gier terenowych i nowych technologii.

Na terenie Muzeum w Bóbrce zostaną przeprowadzone rozgrywki questingowe w 3 grupach liczących ok. 30 osób. Nabory uczestników do poszczególnych grup zostaną przeprowadzone odpowiednio wcześniej poprzez ogłoszenia na stronie internetowej www.bobrka.pl i portalu społecznościowym Facebook. Wszyscy uczestnicy będą mogli korzystać z wydrukowanych instrukcji, a właściwe rozwiązanie rymowanych zagadek pozwoli im dotrzeć do punktu docelowego i odebrać nagrodę.

GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W PRZEMYŚLU

37-700 Przemyśl, ul. T. Kościuszki 3

Telefon: 166783881

e-mail: galeria_przemysl@pro.onet.pl

bwaprzemysl.pl

Historia Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu sięga 1976 roku, kiedy to w naszym mieście powstało Biuro Wystaw Artystycznych. Galeria pod obecną nazwą jest jego kontynuatorem, a prowadzona przez nią działalność ma charakter wystawienniczy, wydawniczy i edukacyjny. Galeria promuje i dokumentuje aktualne zjawiska i tendencje we współczesnych sztukach wizualnych. Organizujemy wystawy, konkursy, przeglądy, spotkania, sympozja i plenery. Szczególnie ważna jest dla nas współpraca z artystami, galeriami i muzeami, a także uczelniami artystycznymi usytuowanymi w naszym makroregionie i regionach przygranicznych krajów sąsiednich: Rumunii, Słowacji, Ukrainy i Węgier.

Oprócz wystaw indywidualnych i zbiorowych, Galeria realizuje szereg autorskich projektów, m. in.: Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny Czworokąt, Grafinale, Teraz MY! Młoda Grafika Polska, Międzynarodowe Spotkania Artystów, Artyści bez granic / Paper No Limit, czy ArteFakty / Podkarpacka Galeria Sztuki Współczesnej. Promujemy podkarpackie środowisko artystyczne, organizując wystawy jego najlepszych twórców.

GALERIA SZTUKI
WSPÓŁCZESNEJ
W PRZEMYŚLU

Wieś Słonne koło Dubiecka

2 - 17 września 2017

MIĘDZYNARODOWE SPOTKANIE ARTYSTÓW – SŁONNA REEDYCJA 2017

Chcemy podczas tego spotkania zwrócić uwagę na krajobraz i ludzi którzy go kształtują, jako otwarte formalnie, bogate źródło inspiracji współczesnej twórczości plastycznej. Region Podkarpacia to bogata historia, łącząca różne tradycje i religie, budujące tutaj przez wieki wspólny krajobraz kulturowy, wiąże to, co ludzkie z naturalnym środowiskiem przyrodniczym. Spróbujemy zmierzyć się z tym tematem poprzez próbę odczytania jego wielowarstwowych treści i wzajemnych relacji.

Chcemy także zwrócić uwagę na potrzebę porządkowania przestrzeni i zachowania ładu, aby przekazać kolejnym pokoleniom krajobraz zapisany treściami świadczącymi o wielowiekowej historii i szacunku dla człowieka oraz środowiska, budzącego poczucie identyfikacji.

W przedsięwzięciu udział weźmie 12 zaproszonych artystów plastyków z Polski, Niemiec i Anglii. Wystawy towarzyszące spotkaniu:

14 sierpnia – 13 września 2017

Roderick Murray – malarstwo / Kresowy Dom Sztuki, Dubiecko

1–20 września 2017

Maria Ferenc – rysunek / Galeria Sztuki Współczesnej, Przemyśl

15 września – 11 października 2017

Rena Wota - Touch Me Please / Dwór Karwacjanów, Gorlice

16 września – 22 października 2017

Międzynarodowe Spotkanie Artystów - Słonna Reedycja 2017 (wystawa końcowa)
Kresowy Dom Sztuki, Dubiecko

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej

15 lipca – 28 sierpnia 2017

VISEGRAD4ART

Odkrywanie Malarstwa / Painting Rediscovery

Pierwsza Międzynarodowa Wystawa Malarstwa Grupy Wyszehradzkiej – VISEGRAD4ART jest próbą analizy aktualnej kondycji współczesnego malarstwa tej części Europy. Painting Rediscovery próbuje ponownie odkryć, odnaleźć malarstwo, analizując jego siłę, prawdę jego przesłania w dynamicznie zmiennej sytuacji jednoczącej się Europy. Ten istotny ferment ma bez wątpienia aspekty kreatywne, które trzeba zauważyć, próbować określić, zdefiniować. Odkrywanie na nowo malarstwa, nowe malarstwo – to część wielkiego procesu zmian, którego jesteśmy świadkami. To, co przyniesie jutro, definiuje się już dzisiaj.

MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W KOLBUSZOWEJ

36-100 Kolbuszowa, ul. Wolska 36

Telefon: 172271296

e-mail: sekretariat@muzeumkolbuszowa.pl

muzeum.kolbuszowa.pl

facebook.com/skansenkolbuszowa

Nasz skansen to urokliwe wsie z przełomu XIX i XX wieku. Prezentują kulturę Lasowiaków i Rzeszowiaków, zamieszkujących niegdyś teren północnej części obecnego województwa podkarpackiego.

Na niemal 30 hektarach eksponujemy ponad 80 obiektów architektury drewnianej. Są wśród nich chałupy, budynki inwentarskie (stajnie, obory, chlewy, kurniki), stodoły, spichlerze, maneż, bróg, budynki przemysłów wiejskich, jak młyn wodny, wiatraki, kuźnie, olejarnia i garncarnia, wreszcie budynki użyteczności publicznej – szkoła, karczma i remiza strażacka, a także okazały kościół pw. św. Marka Ewangelisty. Do najstarszych obiektów należą m.in.: spichlerz dworski z Bidzin z 1784 r., chałupa z Markowej z 1804 r. oraz kościół z Mielca-Rzochowa postawiony w 1842 r.

Budynki przedstawione zostały w ich naturalnych relacjach i środowisku podobnym do tego, które im kiedyś towarzyszyło. Znajdują się w swojskim pejzażu przydomowych ogródków, sadów i pasiek, pól uprawnych, łąk i pastwisk, stawów, otoczone nadrzeczną zielenią i lasem.

Większość wnętrz mieszkalnych i gospodarczych urządzonych jest sprzętami właściwymi dla danego miejsca i czasu, które jednocześnie opowiadają o codziennych zajęciach domowych – pieczeniu chleba, tkaniu płótna czy wyrobie butów.

Muzeum
Kultury Ludowej
w Kolbuszowej

Obiektem otwartym w czasie Europejskich Dni Dziedzictwa będzie kościół pw. św. Marka z Mielca-Rzochowa. Jest to jednonawowa drewniana świątynia z niewielkim prezbiterium zamkniętym trójbocznie. W ołtarzu głównym z 2. połowy XVIII w. umieszczone są rzeźby barokowe św. Stanisława i Wojciecha z 1. połowy XVIII w., a także obraz przedstawiający św. Marka, pochodzący prawdopodobnie z 2. połowy XIX w. Na wyposażenie świątyni składają się także cztery ołtarze boczne oraz chrzcielnica z 2. połowy XIX w. Podczas demontażu budynku odkryto XIX-wieczne malowidła na płótnach, którymi wyłożone było wnętrze kościoła, natomiast w prezbiterium na deskach stropu dostrzeżono malowidło przedstawiające Świętą Trójcę. Tego typu dekoracja wnętrza zachowała się w niewielu kościołach w Polsce. Obok kościoła znajduje się drewniana dzwonnica o konstrukcji słupowej, która została zbudowana w 1930 r.

Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej

17 września 2017 r.

EUROPEJSKE DNI DZIEDZICTWA: KRAJOBRAZ DZIEDZICTWA – DZIEDZICTWO KRAJOBRAZU

Park Etnograficzny jest miejscem, które ze swej natury prowokuje do myślenia o krajobrazie i jego przemianach. W czasie tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa chcielibyśmy zachęcić naszych zwiedzających do refleksji nad związkami między pejzażem a kulturą i nad tym, jaki krajobraz odziedziczyliśmy po przodkach i jaki zostawiamy następnym pokoleniom. Okazją do tego może być wspólne przywracanie jednego z zapomnianych elementów wiejskiego pejzażu – plecionego płotu z chrustu. Od godz. 11.00 do 15.00 do wypłatania zaproszeni zostaną uczestnicy imprezy. O 13.00 rozpocznie się prezentacja wyników badań terenowych zaplanowanych na lipiec tego roku. W ich trakcie studenci etnologii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie przeprowadzą wywiady na temat podwórek współczesnych wiejskich zabudowań. O 16.00 wydarzenia skupią się w centralnym punkcie pejzażu dawnej wsi – w kościele pw. św. Marka Ewangelisty z Rzochowa. Odprawiona zostanie w nim msza święta w rycie trydenckim, a o godzinie 18.00 odbędzie się tam koncert Jacka Hałasa *Duchowy pejzaż dawnej wsi*. O 19.30 w zabytkowym spichlerzu dworskim z Bidzin zacznie się ostatnia część imprezy – rozstrzygnięcie konkursu *FotoSzopa. Krajobraz w spadku* i otwarcie pokonkursowej wystawy fotograficznej.

MUZEUM NARODOWE ZIEMI PRZEMYSKIEJ

37-700 Przemyśl, pl. Berka Joselewicza 1

Telefon: 166793000

sekretariat@mnzp.pl

mnzp.pl

facebook.com/MuzeumNarodoweZiemPrzemyskiej

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej to potężny obiekt w samym centrum Przemyśla. Jego historia sięga 1909 roku, kiedy to utworzono Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyślu. Z inicjatywy członków Towarzystwa rok później nastąpiła uroczysta inauguracja działalności Muzeum. Dziś Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej mieści się w nowoczesnym gmachu wybudowanym w 2008 roku na miejscu żydowskich kamienic zniszczonych podczas drugiej wojny światowej. Ta unikatowa postmodernistyczna bryła skrywa w sobie wiele tajemnic Przemyśla, Ziemi Przemyskiej i strzeże wielu cennych eksponatów, które mają swoją własną historię.

Nowe Muzeum przenosi zwiedzających w czasie. W najdawniejszych wiekach można znaleźć się dzięki najnowszej wystawie archeologicznej *Panorama pradziejów i wczesnego średniowiecza regionu przemyskiego*.

Warto również obejrzeć wystawę poświęconą sztuce sakralnej, która prezentuje religie dwóch narodów – polskiego i ukraińskiego, wspólnie tworzących historię tych ziem Rzeczypospolitej, stąd tytuł wystawy: *Credo na dwa głosy*. Z bardzo bliska możemy poznać bogatą kulturę Hucułów. Niezwykle efektowna ekspozycja prezentuje rzemiosło artystyczne górali huculskich, stroje, meble, naczynia, a nawet kolorowe pisanki i biżuterię.

Szczególnie ważna jest ekspozycja dotycząca historii Twierdzy Przemyśl, która na początku XX wieku była jedną z największych twierdz nowożytnych Europy. Dzięki niej poznajemy trudne losy cesarsko-królewskiego Przemyśla z przełomu wieków, w którym

toczą się walki o Twierdzę i ludzi, którzy za nią ginęli. Oddziałami Muzeum są Muzeum Historii Miasta Przemyśla oraz Muzeum Dzwonów i Fajek.

Zabytki dokumentujące wielonarodowościową strukturę miejscowego społeczeństwa gromadzone były od początku istnienia przemyskiego Muzeum. W ciągu minionych stu lat pozyskano około 800 ikon oraz znaczną ilość różnorodnych zabytków związanych z liturgią cerkiewną. Część ekspozycji obrazującą sztukę cerkiewną otwiera unikatowa gemma bizantyjska z XI-XII w. Jest jedną z pięciu zachowanych na świecie gemm typu hystera, wykonanych w kamieniu (heliotrop). Oprócz magicznego przesłania, które w sobie zawiera, jest też zabytkiem o szczególnym znaczeniu dla przemyskiego Muzeum i jego zbiorów. Jej przypadkowe znalezienie w 1897 roku zainspirowało kolekcjonersko późniejszego twórcę przemyskiego Muzeum.

Pokażny jest także zbiór sztuki religijnej obrządku zachodniego, na który składa się kolekcja obrazów różnych szkół artystycznych, zbiór rzeźb ołtarzowych, grafika – głównie książkowa i wiele pięknych przykładów rzemiosła artystycznego. Wśród dzieł sztuki kręgu zachodniego zobaczyć możemy najlepsze dzieła miejscowych twórców.

Muzeum Historii Miasta Przemyśla

16-17 września 2017 r.

KADRY DZIEDZICTWA

Jest to projekt Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle przygotowany specjalnie na Europejskie Dni Dziedzictwa 2017. Przemyśl i zabytki miasta to główni bohaterowie wydarzenia. W centrum uwagi projektu są obiekty architektury i detale architektoniczne, na które na co dzień nie zwracamy uwagi. Wszystkie obiektywy aparatów fotograficznych zostaną zwrócone w stronę budynków, klatek schodowych, dziedzińców i poddaszy, dekoracji, drzwi, okiennic, a nawet klamek – chcemy pokazać architekturę i detale Przemyśla w pełnym wymiarze, bez specjalnego upiększania, bo tego nie wymaga. W poszukiwaniu ulicznych bohaterów przejdziemy ulicami starego miasta. Będzie to sentymentalna podróż mieszkańców miasta i turystów zainteresowanych Przemyślem, jego tajemnymi przejściami, licznymi mostami i wieżami widokowymi. Przewodnik poprowadzi nas śladami przemyskiego niedźwiadka. Zamknięty w polu herbowym niedźwiadek widnieje na wielu obiektach w mieście, wzdłuż renesansowych murów obronnych, których pozostałości wtopione są w obecną substancję miejską. Efekty projektu w formie zdjęć zobaczymy na wystawie w Muzeum Historii Miasta Przemyśla.

na twoje zgłoszenie czekamy
do 31 października 2017 roku

zabytko ogólnopolski konkurs filmowy mania

informacje o konkursie
na stronie www.nid.pl

NACZYSTY INSTYTUT
KINEMATYKI
FONOWA, WIDOKI, DŹWIĘK I KOLOR

www.nid.pl

Podkarpacki Koordynator EDD

Muzeum Podkarpackie
w Krośnie

25. Europejskie Dni Dziedzictwa
9-10 i 16-17 września 2017

Krajobraz dziedzictwa Dziedzictwo krajobrazu

udział w wydarzeniach jest bezpłatny / www.edd.nid.pl

Patrotni medialni:

Partner:

Koordinator ogólnopolski

Patronat honorowy:

